

Revisorernas redogörelse 2015

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. PwC har biträtt oss vid revisionen.

Kommunens fullmäktige är de kommunala revisorernas uppdragsgivare. Det är därför befogat att vi skriftligt för fullmäktige redovisar vårt uppdrag och de bedömningar vi gjort. Syftet med den årliga granskningen av all verksamhet är att pröva om nämnderna fullgör sitt uppdrag från fullmäktige. Revisionen skall också vara stödande och framåtsyftande. I uppdraget ingår bl a att pröva hur nämnderna tar till sig och tolkar uppdraget och operativt omvandlar detta så att verksamheten når de politiska målen. I nämndernas uppdrag ingår både uppbyggnad av system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning och kontroll, liksom att säkerställa att systemen och verktygen tillämpas på avsett sätt. Utgångspunkten är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig, ekonomiskt tillfredsställande och säker verksamhet genom aktivt beslutsfattande.

En förutsättning för att kunna uttala oss i ansvarsfrågan är att ha förvissat oss om att Kommunstyrelsen och nämnderna aktivt visat att de tagit ansvar för att fullgöra fullmäktiges uppdrag.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2015. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelsen och nämnderna. Träff har under verksamhetsåret ägt rum med representanter från Kommunstyrelsen.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys till grund för revisionsplaneringen.

Granskning av delårsrapport per den 2015-08-31

Resultatet för perioden är 85,7 mnkr (97,8 mnkr), vilket är 12,1 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 29,9 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi har i samband med genomförd granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Utifrån de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt instämmer vi i Kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att nå de finansiella målen.
- Mot bakgrund av att nämnderna i samband med delårsrapporten, i olika omfattning, har ett pågående arbete med att bryta ned och konkretisera de av Kommunfullmäktige beslutade verksamhetsmålen¹ för respektive verksamhet kan vi inte uttala oss om huruvida måluppfyllelsen i delåret eller prognosen för helåret är förenlig med fullmäktiges mål i budgeten för 2015 eller ej.

Granskning av årsredovisning år 2015

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi noterar dock att kommunen ännu inte fullt ut har anpassat sig till kravet på komponentavskrivning. Vi förutsätter att bristerna åtgärdas och att full tillämpning av komponentavskrivning sker under 2016. Vi har noterat avvikelser från god redovisningssed avseende redovisning av bidrag från Migrationsverket och motsvarande kostnader. Kommunen har tillämpat kontantprincipen istället för matchningsprincipen – vilket inte är förenligt med god redovisningssed. Den resultat- och omslutningsmässiga felaktigheten pga. avvikande redovisningsprincip påverkar sammantaget inte vår bedömning om rättvisande räkenskaper.

Kommunen redovisar ett resultat för 2015 om 52,0 mnkr, vilket är 5,2 mnkr högre än föregående år. Resultatet är 33,7 mnkr bättre än budgeterat resultat. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 45,1 mnkr. Kommunen har därmed klarat balanskravet.

¹ I juni 2015 beslutade kommunfullmäktige om fyra övergripande verksamhetsmål och ett finansiellt mål för kommunens utveckling under mandatperioden 2015-2018.

Vi bedömer fullmäktiges finansiella mål, i likhet med Kommunstyrelsen, som uppfyllt.

Vi bedömer utifrån återrapportering i årsredovisningen att det verksamhetsmässiga resultatet är delvis förenligt med fullmäktiges övergripande verksamhetsmål. Måluppfyllelsen bedöms på en skala från 1-4 där 1 är uppnått och 4 ej uppnått/ej startat. Av de 4 målen som återrapporteras i årsredovisningens förvaltningsberättelse anses inget vara ”uppnått”, ett vara ”inte helt uppnått, är på väg”, och tre som ”ej uppnått, men påbörjat”. För samtliga av de fyra verksamhetsmässiga målen är trenden uppåtående. I nämndernas återredovisning av Kommunfullmäktiges mål framgår att större delen av nämndernas mål är uppfyllda (12 st) eller på väg att uppfyllas (28 st).

Nämnderna inkl. central politisk organisation redovisar sammantaget ett överskott mot budget om 30,0 mnkr. Jämfört med prognosen vid delåret är nämndernas totala utfall 34,2 mnkr bättre. Det är Barn- och utbildningsnämnden och Kommunstyrelsens verksamheter som svarar för den största avvikelsen jämfört med delårsprognosen. Prognossäkerheten bedöms inte vara helt tillfredsställande och kan förbättras.

Granskningen har dokumenterats i en särskild rapport.

Särskilda granskningsinsatser

Övergripande granskning av den interna kontrollen

Revisorerna har under en följd av år genomfört årliga internkontrollprojekt. Projektets inriktning har förändrats över tiden i takt med att nämndernas arbete med intern styrning och kontroll har utvecklats. De senaste åren har projektet inriktats mot att granska och bedöma nämndernas arbete utifrån ett bredare perspektiv. Granskningen av den interna kontrollen sker utifrån ett perspektiv där såväl styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, system för intern kontroll samt nämndernas ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat innefattas.

Den sammanfattande bedömningen är att Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i huvudsak är tillräcklig utifrån en översiktlig granskning.

Vår bedömning är att det finns system för styrning och uppföljning av ekonomi, verksamhet och kvalitet inom samtliga nämnder. Uppföljningen bedöms liksom tidigare år vara strukturerad och systematisk.

Målstrukturen innehåller flera olika nivåer och en mängd olika mål, vilket innebär att erforderliga system och rutiner för uppföljning måste finnas. Ett mål ställer krav på uppföljning och att resultatet mäts eller bedöms. Mängden mål innebär således en stor utmaning i att skapa system för en effektiv uppföljning. Vi noterar att antalet mål för nämnderna har minskat för år 2015 jämfört föregående år och bedömer att denna utveckling skapar bättre förutsättningar för överblick och effektiv uppföljning än under tidigare år.

Generellt kan vi konstatera att de mål som har en tydlig mätbarhet också har en tydligare och mer precis analys kring måluppfyllelsen. Det är hos flera nämnder inte enkelt att förstå bedömningen av måluppfyllelsen och resultaten av målen då förklaringarna inte lämnar tillräcklig information. En tydligare analys av måluppfyllelsen och målets relevans bör göras i analysen.

Verksamhetsplanerna redogör för hur uppföljning ska ske, men liksom tidigare finns skillnader i omfattning och innehåll. Hur verksamhetsplanerna tas fram och behandlas varierar mellan nämnderna. Alla nämnder fastställer inte verksamhetsplanen. Revisionens uppfattning är att verksamhetsplanerna bör fastställas av styrelse/nämnd.

Det faktum att kommunen har ett samlat system för arbetet med intern kontroll har nu resulterat i att flera nämnder arbetat vidare med system för uppföljning och intern kontroll under året. Till skillnad från föregående år har samtliga nämnder och produktionsområdet omsorg – med undantag från miljönämnden och överförmyndaren – nu internkontrollplaner (under år 2014 hade endast tre nämnder planer för intern kontroll). Vi noterar att såväl överförmyndaren som miljönämnden framhåller i sina verksamhetsberättelser att internkontrollplaner ska fastställas för 2016.

Vidare ser vi positivt på att en analys och utvärdering av föregående års arbete görs och används vidare i arbetet med intern kontroll, även om analysen är förhållandevis kort och kvaliteten i analysen varierar mellan nämnderna. Det bör nämnas att ett utvecklingsområde som identifierats är att upprättade risk- och väsentlighetsanalyser i flera fall saknar en beskrivning av vilka områden som har inkluderats i analysen. För att underlätta kommande års analysarbete bör denna kompletteras med samtliga områden som riskbedömts, det vill säga inte enbart de områden som slutgiltigt inkluderas i internkontrollplanen.

Styrning och kontroll inom Barn- och utbildningsnämnden

Revisorerna har genomfört en granskning av Barn- och utbildningsnämndens styrning och kontroll av verksamheten.

Den sammanfattande bedömningen är att Barn- och utbildningsnämnden utifrån angivna kontrollmål inte fullt ut har en ändamålsenlig organisation. Nämnden bedöms dock ha en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi. Bedömningen är således att uppdraget för Barn- och utbildningsnämnd samt förvaltning är tydliggjort på ett tillfredsställande sätt, men att organisationen på förvaltningsnivå inte fullt ut är ändamålsenlig. Ansvar och befogenheter bedöms inte vara tydliggjorda på ett tillfredsställande sätt.

Vidare bedöms det finnas fungerade rutiner för styrning och uppföljning inom förvaltningen, det bedöms finnas en fungerande rapportering till nämnden av hur verksamhet och ekonomi utvecklas, och slutligen bedöms nämnden utöva ett aktivt beslutsfattande med anledning av rapporteringen.

Revisorerna har skickat rapporten till nämnden för besvarande.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Under året har en granskning skett avseende huruvida Kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen samt de verksamheter som kommunen bedriver i andra juridiska former.

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningen är att Kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen samt de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund.

Ansvar för att, och hur uppsikten utövas, ligger hos hela Kommunstyrelsen. Frågan om hur återrapporteringen sker till styrelsen är då av väsentligt intresse. Revisorerna anser därför att Kommunstyrelsen bör göra en egen värdering av huruvida arbetsformerna och arbetsfördelningen avseende uppsiktsplikten är ändamålsenliga.

Revisorerna har översänt rapporten till Kommunstyrelsen för kännedom och åtgärd i tillämpliga delar.

Granskning av intern kontroll avseende anläggningsredovisning

Revisorerna har låtit genomföra en granskning av intern kontroll med inriktning på kommunens redovisning av anläggningstillgångar. Granskningen syftar till att bedöma om Ekerö kommun har en tillräcklig intern kontroll avseende redovisning av anläggningstillgångar.

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig kring rutiner, anvisningar och värdering av kommunens anläggningstillgångar. Brister har iakttagits avseende klassificering av utgifter samt koppling till aktuellt investeringsobjekt. Komponentuppdelning av befintliga anläggningar i anläggningsregistret enligt gällande redovisningsrekommendationer har ännu inte påbörjats utan kommer enligt uppgift att genomföras under 2016.

Revisorerna översänder rapporten för kännedom och åtgärd. Iakttagna brister kommer att följas upp av revisorerna under senare delen av 2016.

Granskning av ändamålsenlighet och intern kontroll i AB Ekerö Bostäder och Roslagsvatten AB

Lekmannarevisorerna i AB Ekerö Bostäder har genom särskilda insatser granskat om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

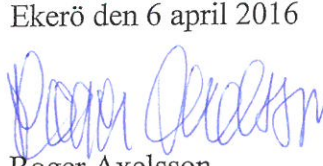
Under året har en översiktlig granskning skett av huruvida bolaget bedriver en verksamhet i enlighet med bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument

som fullmäktige beslutat om samt om återrapportering av ägardirektiven sker i bolagets förvaltningsberättelse.

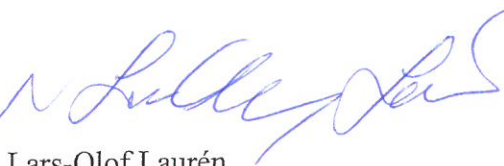
Lekmannarevisorerna har avgivit en särskild granskningsrapport.

Lekmannarevisionen i kommunens delägda bolag Roslagsvatten AB och dess dotterbolag Ekerövatten AB har genomförts tillsammans med lekmannarevisorer från övriga ägarkommuner. Lekmannarevisorn har avgivit särskilda granskningsrapporter.

Ekerö den 6 april 2016

Roger Axelsson
Ordförande

Lars-Olof Laurén
Vice ordförande

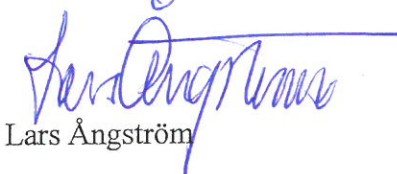
Jan Edvin Henriksson

Mats Palmberg

Lena Samuelsson

Lars Ångström

Lars-Erik Olsson